

Reisjärven kunta

Reisjärven kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2025

Reisjärven valtuustolle

Sisällys

Puheenjohtajan katsaus	3
1. Tarkastuslautakunta.....	4
1.1 Tarkastuslautakunnan kokoonpano.....	5
1.2 Tarkastuslautakunnan arviointitoiminta 2025	6
1.3 Vuoden 2024 arvioinnin perusteella tehtyjen toimenpiteiden arviointi.....	6
2. Toiminnallisten ja taloudellisten toteutumien arviointi	7
2.1 Hallintotoimi.....	8
2.2 Sivistystoimi	9
2.3 Tekninen toimi.....	11
3. Konserni	13
4. Sidonnaisuusilmoitukset.....	14
5. Hyvinvointisuunnitelman toteutuminen	15
6. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	15
7. Tilinpäätöksen hyväksyminen ja vastuuvapauden myöntäminen 2025	16
8. Yhteenveto	17
9. Arviointikertomuksen käsittely.....	17
10. Allekirjoitukset	18

Puheenjohtajan katsaus

Toimintavuosi 2025 alkoi kuntavaalien merkeissä. Kuntaan valittiin seuraavalle nelivuotiskaudelle uudet luottamushenkilöt eri toimielimiin. Niinpä moninaisten vaiheiden kautta myös tarkastuslautakunta uudistui kokonaan. Alkuhaasteiden jälkeen olemme päässeet tositoimiin arvioidaksemme toimintavuoden 2025 tapahtumia kunnassamme. Sen tueksi olemme haastatelleet johtavia viranhaltijoita ja luottamushenkilöitä sekä vierailleet eri kohteissa tutustumassa kunnan toimintaan.

Tarkastuslautakunnalle on toimitettu tilinpäätös- ja toimintakertomusasiakirjat vuoden 2025 osalta. Ne on laadittu asiaan kuuluvan ohjeen mukaisesti. Niistä löytyvät riittävät ja kattavat tiedot kunnan eri toimialojen tilitapahtumista ja toiminnasta. Tarkastuslautakunta on laatinut arviointikertomuksen kuntalain 121 § mukaan. Arviointikertomuksessa ei ole haluttu toistaa tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa esille tulevia asioita.

Vuosi 2025 on ollut edelleen täynnä erilaisia haasteita. Konfliktit maailmalla ja talouden arvaamattomuus lähinnä USA:n hallinnon taholta, sekä kasvavat puolustusmenot ovat aiheuttaneet Suomessakin heilahtelua valtiontalouteen. Isot kululeikkaukset näkyvät voimakkaasti myös kuntataloudessa. Aiempi korkea korkotaso aiheutti Reisjärven kunnalle valtavat lisäkustannukset. Korkeiden laskujen myötä toivotaan pientä helpotusta myös tiukkaan kuntatalouteen, vaikka kuntamme korkea velkataso (11 096 €/kuntalainen) ja sen hoitaminen tuottavat edelleen haasteita kunnallemme. Parannusta kuntataloudessa on toki tapahtunut tiukan talouskurin ja harkinnanvaraisen valtionosuuden sekä toteutuneiden verotulojen avulla. TE-palvelujen siirtyminen vuoden alusta kunnan vastuulle sekä työttömyyden kasvu ovat tuoneet lisähaasteita kunnalle kasvavien terveydenhuollon kustannusten lisäksi.

Johtaville viranhaltijoille on asetettu yhdeksi tavoitteeksi kunnan itsenäisyyden säilyttäminen ja todettakoon, että sen kuuluisi olla myös kaikkien luottamushenkilöiden yhteinen tavoite.

Oili Kiviranta

tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

1. Tarkastuslautakunta

Kuntalain 410/2015 §:n 121 mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Kuntalain §:n 121 mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

1. valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat
2. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla
3. arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää
4. huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta
5. valvoa kuntalain §:ssä 84 säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi
6. valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Kunnanhallitus voi poiketa tarkastuslautakunnan esityksestä lautakuntaa koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi ja talousarvioksi kunnan hallintosäännön ja talousarvioesityksen yhteensovittamiseen liittyvästä perustellusta syystä.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomus, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisenä pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

1.1 Tarkastuslautakunnan kokoonpano

Valtuustokaudella 2021–2024

Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Jarkko Savola	Niina Honkaperä
Tuomo Kinnunen, varapuheenjohtaja	Juha Järvi
Raili Hirvinen	Tero Nyman

Valtuustokaudella 2025–2028

Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Oili Kiviranta (pj)	Tanja Tusa
Tero Nyman (vpj)	Jouni Tilli
Juha Järvi	Jonna-Maria Järvi

Tarkastuslautakunta on kokoontunut vuonna 2025 6 kertaa. Tarkastuslautakunta on laatinut arviointisuunnitelman vuosille 2025–2028 sekä vuosityöohjelman vuodelle 2025.

Tilintarkastusyhteisönä toimi TALVEA Julkishallinnon Palvelut Oy, vastuullisena tilintarkastajana Marko Paasovaara JHT, KHT. Tarkastuslautakunnan sihteerinä on toiminut Marko Paasovaara ja 17.10.2025 alkaen Sirkku Patokoski TALVEA Julkishallinnon Palvelut Oy:stä.

1.2 Tarkastuslautakunnan arviointitoiminta 2025

Tilikausi 2025 oli tarkastuslautakunnan ensimmäinen toimikausi yllä mainitulla kokoonpanolla.

Vuoden 2025 arviointikertomus perustuu talousarvioon, tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen, edellä mainituissa kuulemistilaisuuksissa saatuun informaatioon, valtuuston ja hallituksen pöytäkirjoihin sekä vuoden 2024 arviointikertomukseen.

Tarkastuslautakunnan kokoukset ja käsitellyt aiheet arviointivuonna 2025

Tarkastuslautakunnan vaalin toteaminen, tarkastuslautakunnan sihteerin valinta, esteellisyydet, tarkastuslautakunnan kokoukset syksyllä 2025, tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelma 2025-2028 ja vuosityöohjelma 2025, tilintarkastajan tarkastussuunnitelma, tarkastuslautakunnan kouluttautuminen	17.10.2025
Tutustumiskäynti kunnan jätevedenpuhdistamolle, tytäryhtiökuulemiset Kiinteistö Oy Reisjärven Vuokratalot ja Reisjärven Lämpö Oy, tarkastuslautakunnan talousarvio vuodelle 2026, sidonnaisuusilmoitukset	14.11.2025
Perusopetuksen tilannekatsaus, kunnanjohtajan kuuleminen-ajankohtaiskatsaus, biokaasu ja tuulivoima, talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026-2028, tilintarkastajan väliraportointi, lisämääräraha vuoden 2026 talousarvioon, teknisen johtajan kuuleminen, sivistyslautakunnan puheenjohtajan kuuleminen, esteellisyydet tarkastuslautakunnassa, tarkastuslautakunnan kokoukset kevätkaudella 2026	30.01.2026
Kunnanvaltuuston puheenjohtajan kuuleminen, vuoden 2025 arviointikertomus	13.2.2026
Tutustumiskäynti lämpölaitokselle, kunnanhallituksen puheenjohtajan kuuleminen, tilinpäätöksen 2025 esittely ja muut ajankohtaiset asiat, vuoden 2025 arviointikertomus	20.3.2026
Hyvinvoinnin ja työllisyyden edistämisen koordinaattorin kuuleminen, vapaa-aikasihteerin kuuleminen, vuoden 2025 arviointikertomus	10.4.2026
Arviointikertomuksen valmistelu	24.4.2026
Arviointikertomuksen valmistelu	8.5.2026
Tilinpäätöksen käsittely, tilintarkastuskertomus, tilintarkastajan loppuraportti, arviointikertomuksen viimeisteleminen ja luovutus	29.5.2026

1.3 Vuoden 2024 arvioinnin perusteella tehtyjen toimenpiteiden arviointi

Vuoden 2024 arviointikertomus käsiteltiin valtuustossa 18.6.2025 § 49.

Kunnanhallitus on kokouksessaan 27.10.2025 § 205 antanut lausunnon vuoden 2024 arviointikertomukseen. Lausunto on annettu valtuustolle tiedoksi 10.11.2025 §79.

Tarkastuslautakunnalla ei ole huomautettavaa arviointikertomuksesta saatuihin selvityksiin.

2. Toiminnallisten ja taloudellisten toteutumien arviointi

Reisjärven kunnan taloudellinen tilanne on tilikaudella 2025 ollut kokonaisuutena edelleen haastava. Vaikka talouden ohjauksessa ja seurannassa on tehty toimenpiteitä, kunnan tulo-rahoitus ei vielä pitkäjärteisesti turvaa talouden kestävyttä, ja talouden tasapaino on herkkä toimintaympäristön muutoksille.

Aiemmilta vuosilta kertyneet alijäämät on saatu katettua vuoden 2021 tilinpäätöksessä, eikä kunta ole ajautunut arviointimenettelyyn. Tilikauden 2024 alijäämä sekä arvopaperisalkun arvonalentumiset ovat heikentäneet kunnan taloudellista puskuria. Tilikauden 2025 jälkeen taseeseen jäänyt ylijäämä on määrältään rajallinen, eikä se muodosta riittävää turvaa talouden heilahteluille tulevina vuosina.

Tilikaudella 2025 toimintakulut toteutuivat talousarviota pienempinä ja vuosikate muodostui talousarviota paremmaksi. Tästä huolimatta talousarvio oli alijäämäinen ja tuloveroprosentin korottaminen oli välttämätön toimenpide talouden tasapainottamiseksi. Verotulojen kokonaiskertymä jäi edellisvuotta pienemmäksi, mikä kuvastaa veropohjan ja työllisyystilanteen haasteita. Kunnan väestökehityksen arvioidaan heikentävän verotulojen ja valtionosuuksien kehitystä myös pidemmällä aikavälillä. Palkkakustannusten kehitys sekä lakisääteisten palveluiden järjestämisvelvoitteet sitovat kunnan menoja. Tästä huolimatta talouden hallinnan tulee säilyä tiukkana.

Valtionosuuksien kasvu, mukaan lukien harkinnanvarainen valtionosuuden korotus, on tukenut kunnan rahoitusasemaa. Samalla valtionosuusjärjestelmän uudistuksen keskeytyminen ja TE-palveluiden siirtyminen kuntien järjestämisvastuulle lisäävät epävarmuutta kuntien tulevasta rahoituspohjasta ja kustannusrakenteesta.

Kunnan investointitaso on pysynyt maltillisena ja investoinnit ovat pääosin toteutuneet talousarvion puitteissa. Kiinteistöihin liittyvät muutokset, erityisesti hyvinvointialueen irtisanomat vuokrasopimukset, aiheuttavat kuitenkin epävarmuutta kunnan omaisuuden käytön ja taloudellisten vaikutusten osalta. Kunnan velkataso asukasta kohden on edelleen korkea, mikä rajoittaa talouden liikkumavaraa ja lisää rahoitusriskejä.

Tilikauden aikana on käsitelty useita talousarviomuutoksia, jotka ovat kuitenkin toteutuneet pääosin jälkikäteen. Tarkastuslautakunnan arvion mukaan investointitarpeet koko kuntakonsernissa tulisi huomioida hyvissä ajoin ja ennakoida määrärahat ajoissa talousarvioon.

Tarkastuslautakunnan arviot ja suositukset

Tarkastuslautakunta suosittelee, että;

- kunta jatkaa talouden tiivistä seuranta ja vahvistaa ennakoivaa talousohjausta. Kunnan talouden tasapaino on edelleen haavoittuva ja rajallinen taseylijäämä yhdessä heikon tulorahoituksen kehityksen kanssa edellyttää varautumista sopeuttamistarpeisiin.
- taloussuunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota rakenteellisiin tekijöihin, kuten palvelurakenteeseen, omaisuuden hallintaan sekä kuntakonsernin velkariskeihin. Lisäksi lautakunta korostaa riskienhallinnan kehittämistä, erityisesti kunnan rahoitusaseman, kiinteistöomaisuuden ja uusien lakisääteisten tehtävien näkökulmasta.
- selkeyttä tavoitteiden ja mittareiden asettamiseen sekä määrätietoisuutta pyrkiä kohti tavoitteita.

2.1 Hallintotoimi

Vuonna 2025 toimitettiin samanaikaisesti alue- ja kuntavaalit. Henkilökuntaa saatiin haasteista huolimatta palkattua ennakoäänestyksen, koti- ja laitosaänestysten sekä varsinaisten vaalipäivien äänestyksen toimitsijoiksi. Vaalit onnistuttiin järjestämään kustannustehokkaasti.

Hallintotoimi on huolehtinut uusien luottamushenkilöiden koulutuksen järjestämisestä. Iltakoulujen avulla perehdytettiin luottamushenkilöitä sekä valtuutettuja päätettävänä oleviin asioihin, mikä etenkin näin valtuustokauden alussa on ollut tarpeen. Myös strategiatyöskentely aloitettiin yhteistyössä kunnan muiden toimijoiden kanssa.

Käytössä olevat ohjelmistopäivitykset ovat aiheuttaneet haasteita käyttäjille vuoden aikana. Tietosuoja ja -turvakoulutuksia sekä ohjeistusta on toteutettu henkilöstölle sekä luottamushenkilöille. Yhteistyö HETA-palvelujen kanssa on kehittynyt parempaan suuntaan.

Hallintotoimessa toiminta on vuoden aikana alkanut tasapainottua ja viranhaltijoiden sekä henkilöstön välinen yhteistyö on ollut toimivaa. Päätöksenteosta toimeenpanoon on pääosin edetty johdonmukaisesti. Osa asioista on palautunut viranhaltijoiden tai kunnanhallituksen uudelleen valmisteltavaksi, minkä yhteydessä käytäntöjä ja toteutusta on täsmennetty. Päätöksenteossa on vuoden aikana ollut useita äänestystilanteita ja eriäviä mielipiteitä on jätetty. Päätöksenteko on kuitenkin edennyt demokraattisen päätöksenteon mukaan.

Tilikauden aikana on päivitetty Reisjärven kunnan luottamushenkilöiden palkkiosääntö, varallisuudenhoidon ja sijoitustoiminnan periaatteet sekä kunnan konserniohje. Tämä on edellyttänyt merkittävää työpanosta viranhaltijoilta muun työn ohessa.

Henkilöstön hyvinvoinnissa yleisesti ottaen on havaittavissa myönteistä kehitystä sekä erityisesti pitkien sairauspoissaolojen, mutta myös lyhyiden poissaolojen vähenemisenä. Elinkeinotoimessa yritysvierailuja sekä yrittäjien aamukahvitilaisuuksia on toteutettu aktiivisesti. Tarkastuslautakunnan havaintojen perusteella kuntalaiset ovat olleet tyytyväisiä kunnanjohtajan aktiiviseen jalkautumiseen kuntalaisten pariin.

Huolenaiheena on sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuuden heikkeneminen, jolla on vaikutuksia kunnan elinvoimaan ja palveluiden kokonaisuuteen. Osa sote-kiinteistöjen vuokrasopimuksista päättyi vuoden 2025 lopussa ja ylläpitokustannukset jäävät näin kunnan vastuulle. Työpaikkojen menetys hoito- ja hoiva-aloilla kasvattaa muuttoriskiä kunnasta pois päin.

Maaseututoimessa maatilojen määrä on hieman vähentynyt. Vuonna 2025 saatiin päätökseen tilusjärjestely, jonka arvioidaan vaikuttavan myönteisesti maatilojen toimintakuluihin. Reisjärvelle maksettujen maataloustukien määrä oli noin 6,9 miljoonaa euroa ja tukien saajina oli 110 maatilaa. Maatilojen ahdinkoa kuvaa se, että myyntituotteiden tuottajahinnat eivät nousseet samassa suhteessa kustannusten nousun kanssa.

Tarkastuslautakunnan arviot ja suositukset

Tarkastuslautakunta korostaa kunnanhallituksen roolia; kunnanhallitus valvoo kunnan etua ja edustaa kuntaa sekä vastaa kunnan henkilöstöpolitiikasta, kunnan toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta. Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja johtavat siten myös kunnan konsernia ja omistajaohjausta.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota kokousten jääviysmenettelyihin ja muistuttaa luottamushenkilöitä siitä, että mahdollinen jääviys tulee selvittää etukäteen ja ilmoittaa kokouksissa ennen asian käsittelyn alkamista. Kesken asian käsittelyn tapahtuva jääväminen ei ole hyvän hallintotavan mukaista.

Tarkastuslautakunta kehottaa kiinnittämään jatkossa huomiota hallinnon huolelliseen hoitamiseen. Tilikauden aikana on havaittu virheellisyyksiä mm. pöytäkirjojen numeroinneissa ja viivettä julkisten asiakirjojen julkaisemisessa ja tiedoksi saattamisessa asianosaiselle taholle.

Tarkastuslautakunta toteaa, että hallintotoimessa on tapahtunut myönteistä kehitystä toimintatapojen vakiinnuttamisessa ja luottamushenkilötyön tukemisessa.

2.2 Sivistystoimi

Sivistystoimen osalta vuotta leimasi taloudellinen sopeuttaminen, mutta samalla toiminnan kehittämistä on jatkettu. Säästöjä saavutettiin muun muassa varhaiskasvatuksen rakenteita tiivistämällä sekä hankerahoituksia hyödyntämällä. Talouden haasteista huolimatta toiminnan laatu säilyi hyvällä tasolla ja asetetut säästötavoitteet toteutuivat suunnitellusti.

Varhaiskasvatuksen osalta toiminta on vuonna 2025 ollut pääosin keskitettyä Tuulenpesän päiväkotiin. Toimintaa tiivistettiin elokuussa lapsimäärän hieman laskiessa, jolloin Petäjämäen yksikkö jätettiin avaamatta ja saavutettiin säästöjä henkilöstö- ja vuokratuloissa. Päiväkoti on ollut syksyn aikana täynnä ja täyttöaste korkea, vaikka käytettävissä oleva paikkamäärä on rajallinen. Varhaiskasvatuksessa on pystytty tarjoamaan paikat kaikille hakijoille lain edellyttämässä aikalajoissa, ja toiminta on säilynyt laadukkaana sekä suunnitelmallisena. Näiden toimenpiteiden ansiosta varhaiskasvatukselle vuodelle 2025 asetetut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat.

Opetustoimen osalta yrittäjyyskasvatus on jatkunut suunnitelmallisesti yrittäjyysreitien mukaisesti ja tuonut myös valtakunnallista menestystä. Yrityskylävierailu toteutettiin ja yhteistyö eri toimijoiden kanssa on ollut aktiivista. Opetustoimessa on jatkettu myös hyvinvointi-, kulttuuri- ja yrittäjyyskasvatussuunnitelmien toteuttamista. Koulunuorisotyöntekijän työpanos on ollut merkittävä lisä, erityisesti oppilashuollon haasteiden takia. Opetustoimen toiminnalliset ja laadulliset tavoitteet toteutuivat hyvin. Oppilasmäärä oli kokonaisuudessaan 368. Kokonaisuutena sekä perusopetuksen, että lukion vuodelle 2025 asetetut tavoitteet saavutettiin.

Lukion osalta opiskelijamäärä on pysynyt hyvällä tasolla ja toiminta on ollut taloudellisesti kestävä. Ajokorttimahdollisuus on osoittautunut merkittäväksi vetovoimatekijäksi. Lukio menestyi valtakunnallisessa vertailussa erinomaisesti, joka kertoo opetuksen korkeasta laadusta. Helsingin Educa -messuilla palkittiin Reisjärven lukion / perusopetuksen opettaja valtakunnallisella vuoden opettaja -palkinnolla.

Reisjärvellä perusopetus sekä lukio yhdessä luovat riittävät puitteet opettajien työpanokselle ja laadukkaalle opetukselle. Tämä tukee pätevien opettajien saatavuutta ja pysymistä kunnassa.

Vapaa-aikatoimen osalta toimintaa on toteutettu aktiivisesti yhteistyössä yhdistysten ja eri toimijoiden kanssa. Tapahtumia ja aktiviteetteja on järjestetty monipuolisesti, kuten liikuntatapahtumia, lomien aktiviteetteja sekä kulttuurihankkeita. Kirjaston roolia on vahvistettu erityisesti lasten ja perheiden palveluissa ja hanketoiminta on ollut vilkasta. Nuorisotyössä on kehitetty palveluita ja valmistettu työpajatoiminnan käynnistämistä. Kokonaisuutena vapaa-aikatoimi on edistänyt kuntalaisten hyvinvointia ja osallisuutta.

Kirjasto liittyi vuoden alussa kansalliseen e-kirjastoon, mikä lisäsi digiopastuksen tarvetta. Näyttely- ja tapahtumatoiminta oli vilkasta, kirjasto teki laajaa yhteistyötä kunnan ja eri yhdistysten kanssa. Aluehallintoviraston rahoittama hanke toi kirjastoon uusia palveluja ja tuotti yli 30 tilaisuutta, joihin osallistui yli 500 henkilöä. Lukemisen edistäminen jatkui tiiviissä yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa ja kirjastossa vieraili runsaasti ryhmiä vuoden aikana. Kokonaisuutena vapaa-aikatoimen ja kirjaston toiminnalliset tavoitteet toteutuivat pääosin vuodelle 2025 asetetuilla tavoilla.

Tarkastuslautakunnan arviot ja suositukset

Tarkastuslautakunta suosittelee, että;

- sivistystoimi kuvaa lyhyesti, miten henkilöstön rekrytointi- ja täyttökäytännöt vaikuttavat palveluiden jatkuvuuteen ja millaisia varautumissuunnitelmia on olemassa kriittisten tehtävien kuten erityisopetuksen ja varhaiskasvatuksen osalta.
- hyvinvointialueen tuottamien koulupsykologipalveluiden saatavuutta ja vasteaikoja seurataan systemaattisesti vuoden aikana, jotta tuen kohdentuminen saadaan vastaamaan oppilaiden tarpeita.
- vapaa-aikatoimen resurssien ja tukien jakautumiseen kiinnitetään huomiota, että ne jakaantuvat tasaisemmin nuoriso-, kulttuuri- ja liikuntatoimen osa-alueille.
- henkilöstön vakauttamiseen ja palveluiden saavutettavuuteen kiinnitetään huomiota ja että kirjaston digiopastus resursoidaan suunnitelmallisesti e-kirjastoon käyttöönoton tueksi, jotta laadukkaat palvelut säilyvät ja eri ikäryhmät huomioidaan tasapuolisesti.

2.3 Tekninen toimi

Alkuvuonna teknisen toimen asioita hoidettiin kunnanhallituksessa ja tekninen johtaja piti tilannekatsauksen kuukausittain hallitukselle. 1.6.2025 tekninen lautakunta perustettiin uudestaan.

Teknisen toimen talouden toteuma vuoden 2025 tilinpäätöksessä osoittaa, että toiminta on pääosin pysynyt talousarvion puitteissa ja menokehitys on ollut hallittua.

Kiinteistötoimen kulut jäivät talousarviota pienemmäksi, mikä viittaa siihen, että kiinteistötoimen menokehitys on ollut arvioitua maltillisempaa. Kunnan omituksessa olleita vuokrakiinteistöjä on siirretty vuoden aikana kunnan tytäryhtiö Kiinteistö Oy Reisjärven Vuokrataloille, mikä on keventänyt kiinteistötoimen ylläpito- ja hallintovastuuta. Ruoka- ja puhdistuspalveluiden toimintakate toteutui talousarviota parempana, mikä osaltaan paransi teknisen toimen kokonaisuutta.

Maa- ja metsätilojen osalta puun myyntitulot olivat vajaa puolet laaditusta talousarviosta. Poikkeama selittyi osittain sillä, että osa puunmyyntituloista toteutui jo vuoden 2024 lopussa.

Kokonaisuutena teknisen toimen talous on pysynyt pääosin tasapainossa, vaikka yksittäisillä osa-alueilla on esiintynyt talousarviosta poikkeavia toteumia kulupuolella.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen seurantakaudella

Tekninen toimi saavutti toiminnalliset tavoitteet seurantakaudella. Kustannuspaikkatasolla ilmeni merkittäviä eroja, jotka liittyivät vuokra-asuntojen siirtymisestä Reisjärven Vuokratalot Oy:lle kahdessa vaiheessa tilikauden aikana.

Viheralueiden hoito toteutettiin omana työnä sekä kesätyöntekijöiden avulla. Yhteistyötä 4H-yhdistyksen kanssa ei vuonna 2025 enää ollut. Kunnossapito kattoi asuinalueet, julkiset kohteet ja kunnan liikunta-alueet.

Toiminta toteutui pääosin suunnitellusti. Ylläpito- ja perussiivous toteutettiin kaikissa kunnan kiinteistöissä, mikä tukee tilojen käyttökelpoisuutta ja sisäilmaolosuhteiden ylläpitoa. Henkilöstö saatiin rekrytoitua kaikkiin avoimiin tehtäviin.

Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen ruokahuolto siirrettiin syksystä lähtien omaksi tuotannoksi. Ratkaisu perustui kustannuskehitykseen mm. esivalmistetun ruuan hinnan nousuun, huoltovarmuuden varmistamiseen, työpaikkojen säilyttämiseen sekä kokonaistaloudelliseen arvioon. Toimintamallilla on saavutettu taloudellista hyötyä ja saatu myönteistä asiakaspalautetta. Raaka-ainehankinnoissa hyödynnetään pääasiassa lähiruokaa ja lähialueen toimijoita.

Investoinnit ja toimenpiteet

Tilikauden aikana toteutettiin useita kiinteistöjen perusparannus- ja kunnossapitotoimenpiteitä sekä inventointeja. Viljamäki II:ssa ja Viljamäki III:ssa remontoitiin kahden huoneiston pesuhuonetiloja. Monitoimitalon (entinen meijeri) julkisivuverhoukset (asbestikuitusementtilevyt) poistettiin ja ullakotiloista löytyneitä rakennuksen vanhoja ikkunoita kunnostettiin tulevaa uudelleenkäyttöä varten. Lisäksi toteutettiin Niemenkartanon koulun jätekatoksen laajennus sekä Vasaralahden rivitalon jätekatos.

Vuoden aikana toteutettiin myös Kumpuniementien maastomalli, katuvalosaneerauksia sekä Jäpäsmäen kaavoitusta. Lisäksi veneenlaskupaikka siirrettiin Salmensuusta meijerin rantaan ja Salmensuussa tehtiin laitureille muutoksia ja kasvojenkohotusta lapset huomioiden.

Asemakaava-alueen sorateiden kunnostustoimenpiteitä tehtiin keväällä 2025. Tieverkostoon ja erityisesti tierumpuihin liittyvää korjausvelkaa on edelleen jäljellä. Kunnantalolla toteutettiin sisäilman laatua parantavia tiivistystoimenpiteitä ensimmäisen ja toisen kerroksen ikkunoihin ja iv-kanavistoihin, jatkotoimenpiteiden tarvetta arvioidaan edelleen.

Asemakaava-muutokset etenivät suunnitellusti. Tuulivoimahankkeet etenivät eri vaiheissa sijaintikohtaisesti; Kiiskinevan tuulivoima-alue ehdotusvaiheeseen, Pikkukivineva valmisteluvaiheeseen ja Rauran hanke keskeytettiin peuraselvitysten vuoksi.

Kalajanuoma -hankkeella on turvattu alueen maatalouden tuotantoedellytyksiä ja Heininevan ennallistamistyöllä on pyritty säännöstelemään veden pinnan tasoa.

Kunta päätti joulukuussa 2025 irtisanoa ympäristöpalvelujen yhteistyösopimuksen Haapajärven kaupungin kanssa, mikä mahdollistaa sopimuksen uudelleentarkastelun.

Tarkastuslautakunnan arviot ja suositukset

Tarkastuslautakunta pitää perusteltuna pitkän aikavälin metsänhoitosuunnitelman laatimista.

Tarkastuslautakunta suosittelee, että tekninen lautakunta kiinnittää huomiota tavoitteiden asettamisen selkeyteen sekä päätöstekstien ymmärrettävyyteen.

3. Konserni

Kunnan konsernirakenteessa tapahtui muutoksia vuoden 2025 aikana, kun kunta myi osan omistamistaan kiinteistöistä ja huoneistoista Kiinteistö Oy Reisjärven Vuokrataloille. Muutos vaikutti konsernirakenteeseen 1.6.2025 alkaen.

Vuoden 2025 konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kunnan keskeiset tytäryhteisöt Asunto Oy Reisjärven Viljamäki II, Asunto Oy Reisjärven Viljamäki III, Kiinteistö Oy Reisjärven Santala, Kiinteistö Oy Reisjärven Vuokratalot, Reisjärven Teollisuushallit Oy, Reisjärven Lämpö Oy sekä R-Net Oy sekä kuntayhtymät ja liitot Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä, Pohjois-Pohjanmaan liitto ja Keski-Pohjanmaan liitto.

Reisjärven kunnan konserniohjaus perustuu ajantasaiseen konserniohjeeseen, jonka valtuusto on hyväksynyt 10.11.2025 § 81. Konsernijohto vastaa konsernin toiminnan ja talouden ohjauksesta sekä tavoitteiden toteutumisen seurannasta ja raportoinnista valtuustolle. Tilinpäätöksen perusteella konserniohjauksen keskeiset periaatteet ja raportointikäytännöt ovat olemassa, mutta tavoitteiden asettamisen ja seurannan systemaattisuudessa on kehittämistarpeita.

Konsernin taloudellinen kehitys on ollut maltillista. Tilikauden 2025 konsernin vuosikate oli 1,8 milj. euroa ja tilikauden ylijäämä noin 0,4 milj. euroa. Konsernin lainakanta oli noin 29,6 milj. euroa, mikä vastaa noin 11 959 euroa asukasta kohden. Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus on edelleen korkea.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota konsernin korkeaan lainakantaan ja siihen liittyviin mahdollisiin rahoitusriskeihin sekä korostaa lainakannan kehityksen seurannan merkitystä konsernitasolla.

Tarkastuslautakunnan arviot ja suositukset

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että tytäryhteisöiltä saatava raportointi ei kaikilta osin ole ollut riittävää tai ajantasaista. Lautakunta korostaa, että konserniohjauksen näkökulmasta oikea-aikainen ja kattava tiedonsaanti on keskeistä konsernin talouden ja toiminnan seurannassa sekä omistajaohjauksen toteuttamisessa.

Tarkastuslautakunta suosittelee, että konserniohjausta vahvistetaan; tytäryhteisöjen tavoitteiden asettaminen sekä toteutumisen raportointi tulisi olla systemaattista ja yhtenäistä, talouden seuranta sekä kustannusrakenteen analysointi kokonaisuutena ajantasaista ja vertailukelpoista koko konsernissa.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan tilanteissa, joissa tytäryhteisöstä ei ole saatavissa riittävää tai ajantasaista tietoa, tulee kunnan konsernijohtoon aktiivisesti varmistaa yhtiön toiminnan ja taloudellisen tilanteen riittävä ja ajantasainen tiedonsaanti omistajan edun toteuttamiseksi.

Tarkastuslautakunnan havaintojen mukaan raportointikäytännöissä on eroja tytäryhteisöjen välillä ja osassa yhtiöistä raportointi on viivästynyt. Lautakunta pitää tärkeänä, että raportointi on yhdenmukaista, tapahtuu sovituissa aikatauluissa ja tukee kunnan omistajaohjauksen toteuttamista.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että yksittäisen tytäryhteisön henkilöstökulujen taso ja kehitys poikkeavat konsernin muiden yhtiöiden kehityksestä. Lautakunta suosittelee, että mahdollinen poikkeama selvitetään. Kustannusrakenteen kehitystä tulee seurata ja analysoida konsernitasolla.

Lisäksi tarkastuslautakunta toteaa, että konsernin sisäisten lainojen ja rahoitusjärjestelyjen osalta on tärkeää varmistaa, että tytäryhteisöjen taloudellinen tilanne ja tulokset ovat kestäväällä pohjalla.

4. Sidonnaisuusilmoitukset

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota sidonnaisuusilmoitusten käsittelyyn. Vuoden 2024 arviointikertomuksessa on todettu, että tarkastuslautakunnan 26.11.2024 (§ 67) ja 6.5.2025 (§ 24) käsittelemät sidonnaisuusilmoitukset eivät ole tulleet valtuuston käsiteltäviksi, eikä niitä ole käsitelty valtuustossa myöhemminkään.

Tarkastuslautakunta on lisäksi käsitellyt sidonnaisuusilmoituksia 14.11.2025 (§ 55) ja nämä on saatettu valtuuston käsittelyyn 14.4.2026 § 20.

Tarkastuslautakunta toteaa, että sidonnaisuusilmoitusten käsittely valtuustossa ei ole toteutunut järjestelmällisesti.

Tarkastuslautakunnan arviot ja suositukset

Tarkastuslautakunta suosittelee, että jatkossa kaikki tarkastuslautakunnan valtuustolle tiedoksi saatettavat sidonnaisuusilmoitukset viedään valtuustoon käsiteltäväksi viivytyksettä ja järjestelmällisesti hyvän hallintotavan mukaisesti.

5. Hyvinvointisuunnitelman toteutuminen

Laaja hyvinvointikertomus 2021–2024 on käsitelty valtuustossa 9.12.2025 ja seuraava hyvinvointisuunnitelma vuosille 2024–2027 on hyväksytty valtuustossa 17.6.2024.

Vuonna 2025 on ollut useita hankkeita, joilla on tuettu kuntalaisten hyvinvointia ja osallisuutta eri ikäryhmissä. Yhteistyö työllisyyspalveluiden kanssa on alkuvaiheessa.

Tarkastuslautakunta pitää myönteisenä Jaksamisen jäljillä – hanketta, jolla on pyritty tukemaan ja kehittämään yhdistystoimintaa sekä yhdistystoimijoiden jaksamista. Toiminta on ollut monipuolista ja toteutettu yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Tarkastuslautakunta toteaa, että hyvinvointisuunnitelman toimeenpano on edennyt, mutta toimenpiteiden vaikutusten seuranta ja arviointi eivät vielä käy esille riittävän järjestelmällisinä, ja vaikutusten tarkastelu painottuu pidemmälle aikavälille.

Tarkastuslautakunnan arviot ja suositukset

Tarkastuslautakunta suosittelee, että kuntalaisille suunnatuista tapahtumista tiedotetaan selkeästi ja ajantasaisesti. Viestinnän tulee olla yhdenmukaista eri kanavissa.

6. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Reisjärven kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet on hyväksytty valtuustossa 18.10.2021 (§ 113) ja toimintaa ohjaava sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohje kunnanhallituksessa 1.11.2021 (§ 270). Kunnanhallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä.

Kunnanhallitus on arvioinut sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta vuoden 2025 aikana ja käsitellyt sisäisen valvonnan raportin 9.3.2026 (§ 49). Tarkastuslautakunnan arvion mukaan sisäinen valvonta on pääosin asianmukaisesti järjestetty, eikä siinä ole havaittu merkittäviä puutteita. Riskienhallintaa kunnassa on pääosin arvioitu toimialakohtaisesti eikä se vielä kaikilta osin muodosta koko kunnan kattavaa kokonaiskuvaa riskeistä.

Kuntakonsernissa tytäryhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä vastaavat tytäryhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat. Konsernijohto toteuttaa

konsernivalvontaa ohjeistuksen, raportoinnin sekä tytäryhteisöjen ja kuntayhtymien johdon kuulemisen kautta sekä seuraamalla tytäryhteisöjen toiminnan ja talouden tilannetta tilinkauden aikana sekä tilinpäätöksen yhteydessä. Lisäksi tytäryhteisöiltä edellytetään raportointia niille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta sekä toimintaan ja talouteen liittyvistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.

Konsernijohdon tiedonsaantia kunnassa on pyritty parantamaan edellyttämällä, että tytäryhteisöt toimittavat toimielintensä esityslistat ja pöytäkirjat konsernijohdolle sekä raportoivat viipymättä investointisuunnitelmistaan ja todennäköisesti realisoituvista riskeistä. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että omistajalla on riittävä ennakkotieto tytäryhteisöjen hallitusten kokouksista sekä mahdollisuus osallistua kokouksiin omistajaohjauksen toteuttamiseksi. Tytäryhteisöillä tulee olla käytössään riittävät talouden ja toiminnan seuranta- ja mittarit konsernivalvonnan tueksi.

Tarkastuslautakunnan arviot ja suositukset

Tarkastuslautakunta toteaa, että sisäinen valvonta on pääosin asianmukaisesti järjestetty. Lautakunta suosittelee riskienhallinnan kehittämistä nykyistä kokonaisvaltaisemmaksi erityisesti talous, omaisuus- ja konserniriskien osalta. Lisäksi tarkastuslautakunta suosittelee sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistusten päivittämistä vastaamaan kunnan nykyistä toimintaympäristöä ja riskiprofiilia.

Tarkastuslautakunta toteaa, että vaikka konsernivalvonnan periaatteet ja vastuut on määriteltä, nykyinen raportointikäytäntö ei vielä kaikilta osin anna riittävää varmuutta konserniriskien ennakoivasta ja järjestelmällisestä tunnistamisesta ja hallinnasta. Konsernivalvonnan kehittämisessä tulee varmistaa raportoinnin yhdenmukaisuus, ajantasaisuus sekä varmistaa, että tieto tukee omistajaohjauksen aktiivista ja vaikuttavaa toteuttamista.

7. Tilinpäätöksen hyväksyminen ja vastuuvapauden myöntäminen 2025

Tarkastuslautakunta esittää valtuustolle, että vuoden 2025 tilinpäätös hyväksytään ja kunnan hallintoa ja taloutta hoitaneille toimielinten jäsenille ja tehtäväalueiden johtaville viranhaltijoille myönnetään vastuuvapaus tilikaudelta 1.1.–31.12.2025.

8. Yhteenveto

Tarkastuslautakunta toteaa, että Reisjärven kunnan toiminta on tilikaudella 2025 toteutunut pääosin valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti haastavassa taloudellisessa toimintaympäristössä. Kunnan peruspalvelut on pystytty turvaamaan ja talouden seuranta on vahvistettu.

Tarkastuslautakunta toteaa myönteisen kehityksen kunnan viestinnässä ja näkyvyydessä. Kunnan näkyvyyttä on parannettu sosiaalisen median kanavien kautta, mikä on lisännyt kunnan tunnettuutta ja vuorovaikutusta kuntalaisten kanssa. Viestinnän kehittäminen tukee osaltaan kunnan avoimuutta ja elinvoimaa.

Tarkastuslautakunta pitää myönteisenä hyvinvoinnin, vapaa-aikatoimen sekä yhdistysten välistä yhteistyötä.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että pöytäkirjojen julkistaminen tapahtuu oikea-aikaisesti ja täsmällisesti sekä tukee avointa ja läpinäkyvää päätöksentekoa.

Kunnan taloudellinen liikkumavara on kuitenkin edelleen rajallinen. Heikko tulorahoituksen kehitys, asukasluvun väheneminen, korkea velkataso sekä kiinteistö- ja konserniriskit edellyttävät jatkossakin ennakoivaa päätöksentekoa, rakenteellista tarkastelua ja tiukkaa talouden seuranta. On erityisen tärkeää tunnistaa ja kehittää mahdollisia uusia tulolähteitä kuntatalouden vahvistamiseksi. Taloudellisuuden ja tuloksellisuuden seurantaan tulee panostaa kunnassa.

Tarkastuslautakunta korostaa lisäksi konsernivalvonnan merkitystä osana kunnan kokonaisriskien hallintaa. Konsernivalvonnan vaikuttavuus edellyttää, että tytäryhteisöiltä saatava raportointi on yhdenmukaista, ajantasaista ja sisällöltään riittävää, jotta olennaiset taloudelliset ja toiminnalliset riskit tunnistetaan ajoissa ja omistajaohjausta voidaan toteuttaa suunnitelmallisesti ja vaikuttavasti.

Tarkastuslautakunta korostaa talousarvioprosessin ennakoitavuutta, riskienhallinnan kehittämistä sekä hyvän hallintotavan merkitystä kunnan johtamisessa ja päätöksenteossa. Tarkastuslautakunta suosittelee kiinnittämään huomiota tavoitteiden asettamiseen ja mittareiden selkeään määrittelemiseen, jotta toteutumien arviointi on perusteltua. Arviointikertomuksessa esitetyt havainnot ja suositukset on syytä huomioida valtuuston ja kunnanhallituksen työskentelyssä.

9. Arviointikertomuksen käsittely

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2025 kunnanvaltuuston käsiteltäväksi ja esittää, että kunnanvaltuusto pyytää arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista lautakuntien ja yhtiöiden selvitykset siten, että ne voidaan käsitellä lokakuun loppuun mennessä pidettävässä valtuuston kokouksessa.

10. Allekirjoitukset

Tarkastuslautakunta

Reisjärvellä 29. toukokuuta 2026

Oili Kiviranta

puheenjohtaja

Tero Nyman

varapuheenjohtaja

Juha Järvi

jäsen

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This document contains 18 pages before this page

Dokumentet inneholder 18 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 18 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 18 sider før denne side

Detta dokument innehåller 18 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende